

har glædet mig at se, at den samme Tanke har gjort sig gældende nede i Folketinget. Man har i Folketinget sagt som saa: Det er dog ikke værd at etablere en Statsdampskibsfart mellem Aarhus og Kalundborg, saa længe dette Spørgsmaal er svævende, for en Statsdampskibsfart mellem Aarhus og Kalundborg synes jo at slaa Tanken om Refsnæs—Hou ned, og den kan jo dog paa ingen Maade erstatte den. Persontrafikken behøver jeg ikke at tale om, og hvad Godstrafikken angaar, ved ethvert Medlem af dette Ting, at der er en himmelvid Forskel paa at befordre Gods med Dampskib og med Dampfærge. Paa Dampskib beføres det stykvis, paa Dampfærge kan det beføres i hele Vognladninger — det behøver jeg ikke at udvikle nærmere for det høje Ting.

Jeg har saa kun eet Punkt tilbage, og det skal jeg af Hensyn til Tiden ikke dvæle ret længe ved. Det er et meget vigtigt Punkt, Værdistigningsafgiften. Det ærede 1ste Medlem for 2den Kreds (Bramsen) havde adskillige Betæneligheder derved, men behandlede det dog meget villigt — den Følelse fik jeg i alt Fald. Han kaldte Forsøget meget respektabelt, men havde adskillige Indvendinger at gøre, og der kan mulig være noget berettiget i nogle af disse Indvendinger. I alt Fald kunne vi jo overveje med hinanden i et kommende Udvalg, om der skulde være Ønsker om og Mulighed for Forandringer i saa Henseende.

Jeg vil sige to Ting om denne Værdistigningsskat. At den er rimelig og retfærdig, kan ingen bestride, og det erkendte ogsaa det ærede 1ste Medlem for 2den Kreds. Naar, som det i Gaar blev oplyst, og som alle vide, Kystbanen fra København til Helsingør har kostet 7 Mill. Kr., naar det endvidere vides, at den ikke giver en rød Øre i Rente af dette Beløb, men oven i Købet har givet et Driftunderskud for Statskassen, som i et enkelt Aar har været $\frac{1}{4}$ Mill. Kr., — og naar man samtidig ved, at denne Bane, som den højtærede Trafikminister gjorde opmærksom paa i Gaar, har forøget de langs den liggende Ejendommes Værdi indtil det 4-dobbelte, ja, maaske meget mere, vil det vistnok erkendes, at det havde væ-

ret ret rimeligt, om de paagældende havde skullet afgive noget af denne Værdiforøgelse til Statskassen eller til Baneanlægget. Det synes saa retfærdigt, som tænkes kan.

Jeg vil nævne en anden Sag. Adskillige af dette høje Tings Medlemmer have maaske hørt Tale om en Person i Vestjylland, som gik under Navnet „Kong Niels“. Det var en Bondemand, der boede paa den vestjydske Hede, da Esbjerg Havn blev anlagt. Han ejede tilfældigvis det meste af Heden ved Esbjerg Havn. Han solgte Hede til 1 Kr. pr. Kvadratalen og blev i Løbet af faa Aar en meget rig Mand. Men han forregnede sig alligevel, thi inden han døde, gik Værdien op til 8 Kr. pr. Kvadratalen, og den er senere stegen meget mere. Denne „Kong Niels“ — jeg kender ikke andet Navn for ham, jeg har ikke hørt hans virkelige Navn — har jo ikke indlagt sig nogen Fortjeneste af Anlægget af Esbjerg Havn, det var Staten, der forærede ham disse Summer, og det kunde dog været ret rimeligt, at Staten ogsaa havde sagt som saa: Vi bør have om ikke det hele, saa i alt Fald en vis Del af den Værdiforøgelse, som sker der. Vi skulle jo nu ikke komme med en Lov, der har tilbagevirkende Kraft — det kunde vel ikke falde nogen af os ind —, men ved de Statsanlæg, der gennemføres herefter, og som bidrage i væsentlig Grad til en Værdiforøgelse, skal Staten tage en moderat Del af den Værdiforøgelse, som indvindes. Det synes jeg ikke godt, der kan være to Meninger om: Jeg synes, at det er saa simpelt og retfærdigt, som tænkes kan, og jeg forstod ogsaa det ærede Medlem saaledes, at deri var han i det væsentlige enig.

De Regler, der i saa Henseende ere fastsatte i Lovforslaget, skal jeg ikke komme ind paa, der er andre, der skulle have Ordet, og jeg synes, jeg har lagt Beslag paa det høje Tings Tid længe nok. Jeg vil derom kun sige, at hvordan man end laver disse Regler, er det umuligt at opstille bestemte Regler for Bedømmelsen af, hvor stor den Værdiforøgelse er, som flyder af de nye Baneanlæg. Den sidste Afgørelse vil alligevel altid bero paa et Skøn, ganske paa samme Maade som ved